

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

5 juli 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aankondiging van de Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen dat zij voortaan niet meer zullen verhuren aan inwoners van elf Antwerpse gemeenten

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het Brussels Huis van het Nederlands

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Dinsdag 5 juli 2005

Waarnemend voorzitter: mevrouw Monique Moens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.32 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aankondiging van de Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen dat zij voortaan niet meer zullen verhuren aan inwoners van elf Antwerpse gemeenten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Penris tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aankondiging van de Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen dat zij voortaan niet meer zullen verhuren aan inwoners van elf Antwerpse gemeenten.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, afgelopen maand werden we verrast door de aankondiging van vier belangrijke Antwerpse huisvestingsmaatschappijen om niet langer woningen toe te wijzen aan inwoners van gemeenten waar de socialehuursector minder dan 1 procent van het totale woningbestand bedraagt.

U vraagt zich misschien af of zulke gemeenten bestaan. Natuurlijk is dat zo. Denken we maar aan Aartselaar in de onmiddellijke omgeving van Antwerpen, een gemeente waar een partijgenoot van u burgemeester is. In de provincie Antwerpen zijn er in totaal een tiental gemeenten die deze maatregel zouden invoeren.

Met de actie zouden de maatschappijen ook uw aandacht vragen om bij de opstelling van het

nieuwe socialehuurbesluit, dat nog steeds in voorbereiding is en waarvan we in blijde verwachting zijn, rekening te houden met de verzuchtingen van de stedelijke, vooral de Antwerpse, maatschappijen.

Alhoewel u blijft herhalen dat de sociale huurder 'een tevreden huurder' is, blijkt er in de praktijk toch een en ander te schorten aan de leefbaarheid van de stedelijke sociale huisvesting. De Antwerpse maatschappijen stelden een verlanglijstje op van maatregelen die ze gerealiseerd willen zien, met betrekking tot de toewijzing, het proefcontract, de kennis van het Nederlands, de minimale huurprijs en de leefbaarheid in het algemeen. Dat verlanglijstje werd uitvoerig besproken in de Antwerpse gemeenteraad en werd er eenparig gesteund over alle partijgrenzen heen. Dat is een belangrijk politiek signaal waarmee u rekening moet houden.

Dat in sommige landelijke gemeenten nog steeds geen enkele sociale woning te vinden is en dat er in veel andere gemeenten amper sociale huisvesting is, is ondertussen bekend. In maart stelde de heer Decaluwe reeds een vraag om uitleg over deze problematiek waarin hij meteen ook bepaalde oplossingen suggereerde. U hield zich toen vrij op de vlakte. Het probleem is echter reëel. Op 14 juni stelde een Antwerpse socioloog, de heer De Decker, het sociale woonbeleid op het platteland in vraag. Een aantal weken geleden schoven ook andere collega's, onder meer van CD&V, het probleem nog eens naar voren. U gaf toen een aanzet van antwoord. Ik kom er niet op terug.

Een tekort aan sociale woningen in landelijke gemeenten heeft niet alleen tot gevolg dat minder goeude inwoners van die gemeenten niet langer kunnen blijven wonen in hun eigen gemeente en soms verplicht worden te verhuizen naar een sociale woning in een andere gemeente, maar ook dat de gemeenten en steden waar wel veel sociale

Penris

huisvesting is, zoals Antwerpen, worden geconfronteerd met een instroom van de laagste inkomenscategorieën, waardoor daar de gezonde sociale mix dan weer op de proef wordt gesteld. De aangekondigde actie van de Antwerpse huisvestingsmaatschappijen is onzes inziens vanuit dit laatste oogpunt zeker begrijpelijk. Dit inzicht wordt trouwens gedragen en gesteund door alle politieke partijen in en rond Antwerpen.

Mijnheer de minister, is de door de Antwerpse maatschappijen aangekondigde maatregel volgens u in overeenstemming met de toewijzingsregels van het socialehuurbesluit? Begrijpt en steunt u de aangekondigde maatregel van de Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen? Zult u de verzoeken opnemen in het op stapel staande socialehuurdecreet?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het zal u niet verbazen dat ik de doelstelling ten volle onderschrijf dat alle gemeenten in Vlaanderen het Vlaamse gemiddelde voor sociale huisvesting moeten halen. Op dit ogenblik gaat het om 6 procent. Dat percentage is trouwens erg laag in vergelijking met andere landen van de EU: in de EU, zelfs zonder de nieuwe lidstaten, bedraagt het gemiddelde 12 procent.

Ik steun de vraag dus ten volle, maar ik heb één kleine bedenking bij het niet langer toewijzen van sociale woningen aan mensen uit gemeenten met geen, weinig of nauwelijks sociale woningen. Ik vraag me af of we daarmee niet de mensen straffen omdat ze toevallig afkomstig zijn uit een gemeente waar weinig aan socialewoningbouw wordt gedaan.

Ik was nogal gecharmeerd door het standpunt van de heer Van Campenhout, ook een partijgenoot van u, mijnheer de minister. Hij stelde voor om de Antwerpse huisvestingsmaatschappijen toe te laten om op te treden op het grondgebied van verschillende gemeenten, met name op het grondgebied van de gemeenten die geen sociale huisvesting hebben.

Ik wil dus wel een kanttekening plaatsen, want het is de bedoeling om de gemeenten te stimuleren

om te doen wat ze moeten doen, namelijk een heel grote inspanning leveren voor sociale huisvesting. Het is uw opdracht om die gemeenten ervan te overtuigen dat ze er potverdorie alle belang bij hebben om zelf sociale woningen te bouwen, want maar al te veel jongeren die opgroeien in een van die gemeenten vinden geen betaalbare woning als ze het ouderlijke nest verlaten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, het is heel moeilijk om de Vlaamse huisvestingssituatie te vergelijken met het buitenland omdat wij een uniek systeem hebben met 74 procent eigenaars, 19 procent huurders op de privé-huurmarkt, 6 procent huurders op de socialehuisvestingsmarkt en 1 procent dat leeft in een soort commune zoals bijvoorbeeld kloosterlingen. Dat hoge percentage aan eigenaars zegt trouwens veel over het welvaartspeil van onze bevolking.

Vorige week heb ik in deze commissie nog gezegd dat er iets moet worden gedaan aan de huurmarkt. Iedereen heeft het dan steeds over de sociale woningen, terwijl daar al heel wat gebeurt. Sociale woningen zijn kwalitatief vaak heel degelijke woningen waarvoor men twee derde betaalt van de normale prijs op de privé-huurmarkt. Iedereen die ook maar enigszins voldoet aan de voorwaarden, wil vandaag een sociale woning. Dat verklaart ook de lange wachtlijsten.

We moeten dan ook proberen de privé-huurmarkt opnieuw te vitaliseren. Daar zit immers de knoop. We stellen vast dat de privé-verhuurders ouder worden en dat jongere mensen geen tweede en derde woning bouwen om te verhuren. Vroeger gebeurde dat vaak in middenstandsfamilies. Die tweede en derde woning deden dan later dienst als aanvulling op het pensioen. Zodra die oudere mensen vandaag met problemen worden geconfronteerd, verkopen zij die woning of woningen.

Het profiel van de huurders van vandaag is economisch een stuk zwakker dan een generatie geleden. Toen was 60 procent eigenaar. Met andere woorden, wie vandaag de mogelijkheid heeft om een woning te kopen, zet de stap. Wie achterblijft, zijn diegenen die dat niet kunnen. Heet vaak zijn het mensen die leven van een vervangingsinkomen zoals een werkloosheidsuitkering, een invaliditeitsuitkering, een pensioen of een OCMW-uit-

Keulen

kering. Verhuurders worden dan ook vaak geconfronteerd met huurders die niet tijdig de huur betalen of mensen die op de wachtlijst staan voor sociale huisvesting, omdat ze bij de sociale huisvestingsmaatschappijen kwalitatief beter gehuisvest zijn en een stuk minder betalen dan op de privé-huurmarkt.

We zullen de privé-huurmarkt niet kunnen dynamiseren met maatregelen inzake vergunningen, controles en conformiteitsattesten. Als de veer daar nog verder wordt aangespannen, zal die markt nog meer inkrimpen. We moeten de stok en de wortel hanteren. We moeten mensen die de mogelijkheid hebben, opnieuw stimuleren om een tweede en derde woning te verwerven om die te verhuren op de privé-huurmarkt. Dat lijkt me vandaag de grote uitdaging.

Mijnheer Penris, wat uw eerste vraag betreft, gaat het niet over een maatregel maar over een voorstel. Het huidige socialehuurbesluit, meer bepaald het besluit van de Vlaamse Regering van 20 oktober 2000, laat niet toe om de inschrijving van kandidaat-huurders die in een andere stad of gemeente wonen dan in de stad Antwerpen, te weigeren. Iedere meerderjarige, natuurlijke persoon die voldoet aan de inkomensvoorwaarden, kan worden ingeschreven. Op het ogenblik van de toewijzing van een woning moet de kandidaat-huurder beantwoorden aan de toelatingsvoorwaarden. Hij moet ingeschreven zijn in het inschrijvingsregister, moet voldoen aan de inkomensvoorwaarden en mag geen woning in volle eigendom of in vruchtgebruik hebben.

Het huidige socialehuurbesluit laat wel toe dat bij de toewijzing van een socialehuurwoning, de SHM na toepassing van de verplichte achtereenvolgende voorrangregels, beslist om voorrang te geven aan de kandidaat-huurder die in een periode van 6 jaar voor de toewijzing ten minste 3 jaar inwoner is geweest van de gemeente waar de toe te wijzen woning is gelegen of een gemeente binnen het werkgebied van de SHM. Als de SHM ervoor kiest deze optionele voorrangregels toe te passen, moet dit in een intern toewijzingsreglement worden ingeschreven. In Antwerpen bestaat dat vandaag reeds.

Het is ook mogelijk hogere inkomenscategorieën aan te trekken, maar dan moet er ook een leef

Door dit beleid kan men in de gemeente waar een huisvestingsmaatschappij opereert, laten zien dat mensen uit de eigen omgeving terug aan de bak komen. Op die manier wordt het draagvlak hersteld. Door die regeling hebben mensen er ook geen probleem meer mee als de huisvestingsmaatschappijen extra investeringen doen in de gemeente. Er moet wel worden uitgegaan van de Vlaamse regels en van de bepalingen inzake de eigendomsvoorwaarde, het inkomen en de woonbehoefte. Mensen die al een onroerend goed hebben, komen natuurlijk niet in aanmerking.

Mijnheer Penris, wat natuurlijk ook altijd speelt, is de rationele bezetting. Ik zal het voorbeeld geven van een alleenstaande Antwerpenaar. Als er in Antwerpen een appartement vrijkomt met drie slaapkamers en er een gezin met twee kinderen uit een randgemeente ook kandidaat is, dan krijgt dat voorrang. Als er een appartement vrij is met één slaapkamer, dan krijgt de alleenstaande Antwerpenaar de voorkeur. Op die manier wordt het lokaal maatwerk hersteld en wordt de strakke bestaande regeling doorbroken. Die regeling had het grote voordeel van een faire en eerlijke toewijzing. Via de regeringscommissaris moet erop worden toegezien dat ze wordt behouden. Er moeten wel eigen klemtonen in worden gelegd.

Met wie ik ook praat, van welke strekking ook, iedereen zegt dat enige speelruimte mogelijk moet zijn op het lokale vlak. Als dat gebeurt, willen mensen niet meer investeren omdat ze het gevoel hebben dat de eigen inwoners met een woonbehoefte te lang moeten wachten en dat anderen de voorkeur krijgen. Men kan daar een hoop morele bedenkingen bij maken – feit is dat dit overal leeft. Bij uitbreiding kan dit een aansporing zijn voor plaatsen waar er weinig sociale huisvesting bestaat om een extra inspanning te doen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw Berx, u hebt gezegd dat u gecharmeerd was door het voorstel van schepen Van Campenhout, die de Antwerpse huisvestingsmaatschappij de gelegenheid wil geven om buiten Antwerpen te investeren in sociale woningbouw. Ik ben het daar niet mee eens. In Antwerpen is er nog een eigen nood, die vrij groot is. U weet dat ook zeer goed. U zit in het OCMW. Er is een lange wachtlijst. Er is een vrij ambitieus sociaal woonbouwproject, dat echter nog niet gerealiseerd is. We moeten nog de helft van de weg

Penris

afleggen op minder dan 3 jaar tijd. Als we in Antwerpen prioriteiten willen stellen, dan moet dat in de eerste plaats in de stad zelf gebeuren. In die zin was de suggestie van de heer Van Campenhout niet charmant maar wel utopisch.

Mijnheer de minister, ik heb u voor de zoveelste keer horen bevestigen dat de sociale huurders graag bij de sociale woonmaatschappijen zitten. Voor een groot stuk is dat ook waar. U weet echter ook dat dit niet overal het geval is. Een aantal mensen zou liever elders zitten. Wegens hun financiële toestand zijn ze echter gedwongen om naar de sociale huursector te trekken. Gelukkig worden ze in een aantal gemeenten goed opgevangen en kunnen ze rekenen op comfortabele woningen. De Vlaamse ombudsman heeft ons echter 3 weken geleden zeer uitdrukkelijk gezegd dat er heel wat klachten zijn met betrekking tot de kwaliteit van de door sommige maatschappijen aangeboden woningen. We mogen daar niet blind voor zijn.

Mijnheer de minister, u moet weten dat een aantal van de sociale huurders die daar noodgedwongen zitten, niet tevreden zijn, en ook niet mogen zijn, met de kwaliteit van een aantal aangeboden woningen. Dat geldt zeker voor de grootsteden. Tijdens de vorige legislatuur hebben we een aantal panden in Gent mogen bezoeken. Ik weet ook wat er in Antwerpen op de sociale huurmarkt beschikbaar is. Dat is bedroevend. De cijfers en de gegevens van de ombudsman bevestigen dat ook. Als u in de toekomst een dergelijke uitspraak doet, moet u minstens de nodige nuanceringen aanbrengen.

U bevestigt dat de woningmaatschappijen op dit ogenblik al over een zeker instrumentarium beschikken om te zorgen voor een selectieve toewijzing. Ze kunnen daar niet helemaal mee leven. U hebt echter gelijk. Die boodschap zal ook bij de betrokken maatschappijen aankomen.

Mijnheer de minister, u belooft – en we zullen u aan uw woord houden – dat door het nieuwe socialehuurdecreet intensiever maatwerk mogelijk wordt. Dat is een goed denkspoor.

Hopelijk mogen we dat kaderdecreet eerlang in de commissie evalueren, maar ik vind het veelbelovend dat een onderscheid kan worden gemaakt

op wijkniveau, dat een onderscheid mogelijk is tussen bepaalde categorieën van bewoners en dat specifiek jonge gezinnen en senioren kunnen worden aangetrokken. In Antwerpen op het Eilandje bijvoorbeeld, waar een klassieke schipperspopulatie woont, zal de socialewoningbouw specifiek op schippers kunnen worden gericht. Dat zijn interessante toekomstperspectieven.

Mijnheer de minister, ik heb wel mijn wenkbrauwen gefronst toen u nogmaals begon over de rationele bezetting. Ik dacht dat die discussie achter de rug was. Ik kan leven met rationele bezetting bij de toewijzing, maar rationele bezetting ten opzichte van zittende huurders kan niet. In het socialehuurbesluit staat nu dat, als de rationele bezetting in het gedrang komt, de maatschappij initiatieven kan nemen tot uitzetting en verplaatsing van zittende huurders. Mijnheer de minister, daarmee kan ik niet leven.

Bij sommige sociale huurders, die al decennia lang in een huis wonen, verlaten de kinderen het ouderlijke huis. Die mensen zijn dikwijls de beste huurders van het gebouw. Ze onderhouden hun eigen appartement, maar ook de gemeenschappelijke delen van het appartement. Het is niet omdat de kinderen vertrokken zijn dat die mensen niet in hun huis mogen blijven wonen. Er zijn misschien kamers op overschot, maar die worden benut als hobbykamer of als logeerkamer voor de kleinkinderen.

Met rationele bezetting bij de toewijzing kan ik leven, maar rationele bezetting voor zittende huurders kan niet. Ik hoop dat we die anomalie, die nog in het huidige huurbesluit staat, ook tenietdoen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, we moeten hier niet het Antwerpse debat overdoen. Ik heb trouwens niet het grote genoeg deel uit te maken van de gemeenteraad, ik heb enkel zitting in de OCMW-raad.

Mijnheer Penris, u zegt dat de noden in Antwerpen groot zijn. Het gaat natuurlijk ook voor een deel om communicerende vaten. Zodra de verschillende randgemeenten erin slagen voldoende sociale huisvesting aan te bieden, zal de nood voor veel mensen om een aanvraag te doen bij een

Berx

Antwerpse huisvestingsmaatschappij verkleinen of verdwijnen.

In Antwerpen is er – en ik denk dat daarover een heel ruime consensus groeit, ook bij jullie – nood aan sociale koopwoningen en betaalbare woningen om tweeverdienersgezinnen aan te trekken. Het hoeft niet per se te gaan over sociale woningen, het gaat om verschillende soorten woningtypes om iedereen een woning te kunnen aanbieden. Ik denk dat de 4000 extra sociale woningen die in het bestuursakkoord staan, vooral gericht worden op sociale koopwoningen.

De heer Jan Penris: Dat is het standpunt van de CD&V.

Mevrouw Cathy Berx: Ook anderen willen dat. We staan absoluut niet meer alleen, en ook het bestuur heeft daarover recent een standpunt ingenomen.

Mijnheer de minister, u zegt dat we onze situatie niet mogen vergelijken met andere landen, en dat iedereen onze situatie benijdt. Het was niet de bedoeling het aantal eigenaars en huurders om te gooien. De overheid zou dat, terecht, ook niet kunnen.

We moeten ons vooral concentreren op de privé-huurmarkt, want het economische profiel van de mensen die daar terecht komen is bijzonder zwak. Net voor die mensen zijn sociale woningen nodig.

In elke gemeente zouden er minimaal 6 procent sociale woningen moeten komen. Ook het evenwicht binnen de huurmarkt is wat verstoord. We willen een beter evenwicht tussen socialehuurwoningen en de privé-huurmarkt. Mijnheer de minister, voor het overige ben ik het met uw standpunt eens.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, ik heb de privé-huurmarkt enkele weken geleden in het debat ingebracht. Hierover hebben we veel minder te zeggen, want de huurwetgeving is nog altijd een federale bevoegdheid en er zijn eigendomsstructuren die gerespecteerd moeten worden.

Om de druk op de sociale huisvesting te verminderen en de wachtlijsten in te korten, moeten we

vooral de privé-huurmarkt impulsen geven en mensen motiveren om te investeren.

Mijnheer Penris, als we praten over lokaal maatwerk, moet in het kader van de leefbaarheid gezocht worden naar een evenwicht en moet naar specifieke doelgroepen worden gewerkt.

U zegt dat sommige woningen van veel mindere kwaliteit zijn, maar over het algemeen is de kwaliteit wel goed. We zijn trouwens ook bezig met een aantal grootschalige renovaties. In Antwerpen gaat het over de Silvertop, drie blokken van 200 appartementen. De Leiekaai in Gent is een vergelijkbaar groot project.

Ik zie de rationele bezetting in het kader van de toewijzing. Als iemand voor de eerste keer een sociale huurwoning krijgt toegewezen, wordt gekeken naar de gezinssituatie. Op dat moment proberen we mensen onderdak te geven, rekening houdend met hun eigen behoeften en de beschikbare woningen van de maatschappij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Penris treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het Brussels Huis van het Nederlands

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Wever tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het Brussels Huis van het Nederlands.

De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, het Huis van het Nederlands in Brussel bevindt zich in een speciale situatie. Er zijn drie voogdijministers en het Huis heeft extra opdrachten die andere Huizen van het Nederlands niet hebben.

Het initiatief is goed opgestart, het groeit snel en bereikt zijn cliënten. In Brussel is dat niet evi-

De Wever

dent, want de gemeenten doen geen oproep aan de nieuwkomers om zich te melden bij het Nederlandstalige onthaalbureau.

Na 2 jaar, binnenkort, zullen 10.000 cliënten de intake hebben doorlopen bij het Huis van het Nederlands. 90 percent zijn allochtonen, waarvan de overgrote meerderheid uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest komt. Slechts 5 à 10 percent zijn autochtone Franstalige Brusselaars. Ik trek daar geen conclusies uit, want deze mensen gaan dikwijls rechtstreeks naar een taalaanbod, maar het is een zeer laag cijfer.

Slechts 10 percent van de allochtonen behoort tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsdecreet. Dat is heel weinig. Ik vermoed dat het komt omdat het inburgeringsdecreet zich beperkt tot mensen die maximum een jaar zijn ingeschreven. Alle andere behoren niet tot de doelgroep van het decreet.

In Brussel richten nieuwkomers zich eerst tot de Franstalige wereld, en passen zich daaraan aan. Dat is normaal gezien de verhoudingen en het taalbeeld in de hoofdstad, en gezien het feit dat de nieuwkomers veelal enige kennis hebben van het Frans en niet van het Nederlands.

Er zijn heel wat logische verklaringen, maar er gaat wel tijd verloren. Pas na de eerste aanpassing – die ze op eigen kracht moeten doen, want er is geen Franstalig inburgeringsbeleid – ontstaat belangstelling voor het Nederlands, dikwijls vanuit een professionele invalshoek. Mensen zien dat voor heel veel vacatures tweetaligheid is vereist, of dat voor veel mogelijkheden tot sociale promotie kennis van het Nederlands nodig is. De motivatie van allochtonen om zich te melden, ondanks het feit dat ze in Brussel hiertoe niet verplicht zijn, blijkt in 80 percent van de gevallen van professionele aard te zijn: zoeken naar een job en promotie willen maken. Zou u het geen interessant idee vinden om in Brussel een uitzondering te maken en er een ander beleid te voeren waarbij de periode van inschrijving wordt verlengd, rekening houdend met de realiteit in de stad?

Mijn volgende vraag betreft de werking van het inburgeringsbeleid. Om mensen te bereiken, moet u mensen oproepen. In Vlaanderen is dat evident,

want daar wordt iedereen ingeschreven op basis van de CEVI-lijsten van de onthaalbureaus. In Brussel is dat niet evident. Bijna geen enkele Brusselse gemeente roept nieuwkomers op om zich aan te melden bij het Nederlandstalig onthaalbureau. Ik kan alleen maar vermoeden wat daarvan de reden is, namelijk dat er geen Franstalige pendant is van ons inburgeringsbeleid. De gemeentebesturen, die overwegend Franstalig zijn, zullen niet staan springen om het Vlaams beleid in Brussel te ondersteunen.

In Molenbeek gebeurt het wel. Burgemeester Moureaux, niet de meest Vlaamsgezinde burgemeester van ons land, roept ze wel op. Dat komt overeen met mijn hypothese, want in Molenbeek bestaat er wel een Franstalig inburgeringsinitiatief van de gemeente zelf. Nieuwkomers worden opgeroepen en krijgen de correcte keuze voorgelgd om zich tot het gemeentelijk Franstalig initiatief te richten of om naar het Nederlandstalige onthaalbureau te gaan.

Mijnheer de minister, klopt het wat ik u allemaal kom te vertellen? Ik heb de informatie immers op het terrein bijengesprokkeld, en ze kan dus fouten bevatten.

Wat denkt u ervan om de doelgroep in Brussel te herdefiniëren en de periode van inschrijving te verlengen?

Hoe zult u het probleem van de niet-oproeping aanpakken? Kunt u initiatieven nemen om ervoor te zorgen dat de nieuwkomers wel worden uitgenodigd om naar het onthaalbureau in Brussel te gaan?

Zou het niet interessant zijn om onze Franstalige landgenoten te overtuigen van het belang van een gedegen inburgeringsbeleid? Ik weet wel dat dit een heel naïeve vraag is.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Wever, inzake de situatieschets en het al dan niet op de hoogte zijn van de werking van het Huis van Nederlands en van het onthaalbureau BON in Brussel, kan ik alleen maar bevestigen wat u hebt aangehaald. Het Huis van het Nederlands in Brussel werkt inderdaad prima. Ook de samenwerking tussen het Huis van het

Keulen

Nederlands en het onthaalbureau BON verloopt heel goed en wordt door beide partners als positief geëvalueerd. De verklaring bij uitstek daarvoor is dat beide organisaties in hetzelfde gebouw zijn gehuisvest, wat regelmatig overleg vergemakkelijkt en wat een eenloketdienstverlening mogelijk maakt.

Bovendien organiseert het Interdepartementaal Projectteam Inburgering, IPI, ook op regelmatige basis een overleg 'Brussel'. Tijdens dat overleg worden alle mogelijke betrokken partners uitgenodigd. Het gaat om mijn kabinet, het kabinet van minister Vandenbroucke, de Brusselse kabinetten van minister Grouwels en Vanhengel, het Huis van het Nederlands in Brussel, het onthaalbureau BON van Brussel, de VDAB, de BGDA, de lokale werkwinkel Tracé vzw, de Regionale Dienst Beroepsopleiding Brussel, het Verbond van Ondernemingen te Brussel, de VGC, het ICEM, de administratie ABA-cel stedenbeleid, de administratie welzijn-Team Diversiteit en Inburgering en de administratie en afdeling Volwassenenonderwijs.

Dit laat toe om de werking van het Huis van het Nederlands, maar ook van het Onthaalbureau, evenals de samenwerking tussen beide op de voet te volgen en eventuele knelpunten aan te kaarten en weg te werken. Het Huis van het Nederlands in Brussel heeft sinds de start van de experimentele fase in december 2002 bijkomende opdrachten gekregen, rekening houdend met de specifieke Brusselse situatie.

Het Huis van het Nederlands in Brussel omvat dus drie pijlers. De eerste pijler valt onder mijn directe verantwoordelijkheid, en houdt de vervulling in van de opdrachten zoals bepaald in het decreet van 7 mei 2004 over de Huizen van het Nederlands, en kandidaat-cursisten doorverwijzen naar het meest aangepaste aanbod. Een efficiënte organisatie van NT2 is de doelstelling.

De tweede pijler ressorteert onder het kabinet-Vanhengel en omvat de inhoudelijke kwaliteitsondersteuning van taallessen en de taalstimulering en -ondersteuning van het Nederlands in Brussel. Minister Vanhengel richt zijn ondersteuning op diverse werkterreinen. De focus van het Huis van het Nederlands blijft hierbij liggen op jongvolwassen anderstaligen.

Pijler drie is de taalpromotie van het Nederlands in Brussel en dat valt onder minister Anciaux. Aangezien de kennis en het gebruik van het Nederlands in Brussel nog te beperkt blijft, willen we de resterende drempels wegnemen.

De minister van Inburgering draagt de eindverantwoordelijkheid. Dat ben ik dus. De decreten op inburgering en op de Huizen van het Nederlands bepalen dat 15 percent van de middelen sowieso naar Brussel gaan. Dat geeft enige financiële armslag aan Brussel. Dat vertaalt zich in werkmiddelen en in output.

Het Huis van het Nederlands in Brussel ontvangt voor de realisatie van de tweede en de derde pijler middelen van de Brusselse regering, met name van minister Vanhengel, dat is goed voor 5,5 voltijdse equivalenten (VTE), en van minister Anciaux, dat is goed voor 2 VTE. Van mij krijgt het huis 7,4 VTE. Dat is een totaal van 22 personeelsleden of 17,9 VTE met inbegrip van 3 VTE voor de algemene coördinatie.

Het belang van deze bijkomende opdrachten – pijler twee en drie – heb ik erkend in die mate dat deze opdrachten recent decretaal verankerd werden via de decreetsaanpassingen opgenomen in het decreet houdende diverse bepalingen inzake wonen, inburgering en stedelijk beleid. Dat wordt geregeld in artikel 18, paragraaf 1 van het decreet. 'Het Huis van het Nederlands met als werkingsgebied het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad heeft, naast de in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 bedoelde missie, volgende doelstellingen: ten eerste de kwaliteitsondersteuning van het Nederlandstalige aanbod voor anderstaligen; ten tweede het voeren van een taalpromotiebeleid voor anderstaligen en Nederlandstaligen.' In paragraaf 2 staat het volgende. 'De in artikel 5 van het decreet van 7 mei 2004 bedoelde opdrachten van het Huis van het Nederlands worden uitgebreid met de globale realisatie van de doelstellingen, genoemd in paragraaf 1.' Daarnaast wordt in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huis van het Nederlands voorzien in een structureel overleg tussen de Vlaamse Gemeenschap, de VGC en het Huis van het Nederlands. omtrent financiering, werking, beheer, rapportering en aansturing.

Naar aanleiding van de recente verklaring van de Vlaamse Regering op 18 mei 2005 zal aan de vzw De Rand een opdracht met betrekking tot taalpromotie in de Vlaamse Rand worden toegekend,

Keulen

en dit naar analogie met het taalpromotiebeleid van het Huis van het Nederlands Brussel. Door de gelijkaardigheid van de doelgroepen inzake taalpromotie dient de vzw De Rand met het Huis van het Nederlands Brussel een samenwerkingsovereenkomst te sluiten over dit taalpromotiebeleid. Vzw De Rand zal ook een samenwerkingsakkoord afsluiten met het Huis van het Nederlands in Vlaams-Brabant. De Rand valt immers onder het werkingsgebied van het Huis van het Nederlands van Vlaams-Brabant.

Dat uitvoeringsbesluit werd door de Vlaamse Regering vorige week goedgekeurd. Het is nu met de vraag om spoedadvies doorgestuurd naar de Raad van State. We willen het nog definitief goedkeuren in de regering vóór het zomerreces. Dat zou op 25 juli moeten gebeuren.

Het geschetste probleem met betrekking tot de te korte instapperiode van 1 jaar lijkt te kloppen. Er moet daarbij immers ook rekening worden gehouden met de specifieke Brusselse situatie. Men moet het licht van de zon nooit loochenen. Op dit ogenblik worden wel een aantal wijzigingen met betrekking tot het decreet houdende de Vlaamse inburgering voorbereid. Dat is op structureel vlak belangrijk. Een van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het bestaande decreet, namelijk de doelgroepbepaling conform het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota inzake inburgering, houdt in dat het recht op en de plicht tot inburgering wordt uitgebreid tot bepaalde categorieën oudkomers.

Een van die categorieën is de groep die hier al meer dan een jaar verblijft, geen werk heeft, onze taal niet spreekt en vandaag is aangewezen op een wachtuitkering, een werkloosheidsuitkering en andere uitkeringen. Vaak stellen we vast dat door onvoldoende of niet kennen van het Nederlands de kansen op de arbeidsmarkt worden beperkt. Of het daarbij over 3 of over 5 jaar gaat, maakt niets uit. Op die manier wordt er op een structurele manier gewerkt aan het probleem van de oudkomers.

Hetzelfde geldt trouwens voor ouders met schoolgaande kinderen. Vaak zijn die in een te grote mate geconcentreerd in het bijzonder en het beroepsonderwijs. Vaak heeft dat te maken met

het gebrek aan kennis van de mogelijkheden en van de schoolorganisatie. Ze kennen evenmin het belang van het onderwijs in ons systeem voor de toekomst van hun kinderen.

Mijnheer De Wever, zoals u weet, geldt de verplichting enkel voor de nieuwkomers. Niettemin wens ik u eraan te herinneren dat het aanbod NT2 in de centra voor basiseducatie (CBE) en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) kosteloos is, zowel voor nieuwkomers als voor oudkomers. Ze kunnen bovendien te allen tijde naar het Huis van het Nederlands gaan. Anderstaligen kunnen met andere woorden steeds terecht in een CBE of een CVO voor een kosteloos aanbod NT2, onafhankelijk van hun verblijfsduur in Vlaanderen of Brussel.

Het aparte institutionele karakter van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest maakt dat de informatie en doorverwijzingsplicht die de Vlaamse overheid aan de Vlaamse gemeenten heeft opgelegd, niet van toepassing is in Brussel. We zijn inderdaad volledig bevoegd voor de 308 Vlaamse gemeenten. In Brussel geldt de grondwettelijke tweetaligheid en het feitelijke Franstalige overwicht binnen de Brusselse gemeenten. Dat maakt dat het niet vanzelfsprekend is om de gemeenten ertoe aan te zetten om burgers naar het Nederlandstalig aanbod door te verwijzen.

Het concept inburgering en het voeren van een inburgeringsbeleid zijn in Franstalig België niet ingeburgerd. Daardoor is er in het Brusselse gewest geen gemeenschappelijk concept van en draagvlak voor inburgering aanwezig. De betrokken actoren, waaronder het onthaalbureau, het Huis van het Nederlands en de VGC, leveren heel wat inspanningen om gemeentebesturen te betrekken bij het Vlaamse inburgeringsbeleid. Hierover wordt gecommuniceerd binnen het Brusseloverleg van het Interdepartementaal Projectteam Inburgering. Op initiatief van het onthaalbureau BON worden er met Molenbeek afspraken gemaakt. Dat gebeurt ook met andere gemeenten, zoals Sint-Gillis en Schaarbeek.

Die specifieke situatie mag ons echter niet beletten om in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest het gesprek over inburgering en het belang ervan te voeren. Als belangenbehartiger voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en voor diegenen die bij haar aansluiting zoeken, is de VGC de aange-

Keulen

wezen instantie om het overleg te sturen. We zullen aan de VGC vragen een inspanning te leveren bij de 19 gemeenten. Op dit moment gebeurt dat al op een ordentelijke en gestructureerde manier met Molenbeek. Met Schaarbeek en Sint-Gillis is dat overleg lopende via het onthaalbureau. Het onthaalbureau kan dat natuurlijk ook in de toekomst blijven doen. Aangezien we echter geen voorgedijbestuur hebben over de gemeentebesturen, zullen we de VGC erop wijzen dat dit ook voor de 16 andere gemeentebesturen belangrijk is voor de leefbaarheid van heel het gewest en voor het verhogen van de tewerkstellingskansen en de slaagkansen van de betrokkenen.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Wat het probleem van de niet-oproeping betreft, kan ik u enkel veel succes wensen. Ik weet immers ook hoe beperkt de mogelijkheden zijn om in Brussel, zeker op het niveau van de gemeente iets te bewerkstelligen. Het doet me dan ook plezier te vernemen dat er al zaken in beweging zijn, van onderuit en vanuit het onthaalbureau. Ik hoop dat dit tot succes zal leiden hoewel ik daar enigszins sceptisch tegenover sta.

Wat het eerste probleem betreft, ben ik minder tevreden met het antwoord. U zou het probleem oplossen door in de aanpassing van het decreet, die ook is aangekondigd in het regeerakkoord, de doelgroep te verruimen zodat daar meer mensen onder vallen. In Brussel worden we echter geconfronteerd met een vrij specifieke situatie. In het regeerakkoord is ook afgesproken om elk Vlaams beleid te toetsen aan de Brusselse situatie en na te gaan of er geen specifieke maatregelen moeten worden genomen.

Mijnheer de minister, u zegt dat bepaalde categorieën oudkomers zullen worden verplicht om een inburgeringscursus te volgen maar dat zou in Brussel niet gelden. Het probleem dat ik heb geschetst, wordt dan ook niet opgelost. Als die mensen al niet worden opgeroepen, kunnen ze ook niet worden verplicht. Bovendien gaat het niet over oudkomers. Als ik zelf voorstel om de periode tot 3 jaar uit te breiden, dan heb ik het niet over oudkomers. Iemand die hier minder dan

3 jaar verblijft, is geen oudkomer. Ik heb het over relatieve nieuwkomers die zich eerst hebben ingewerkt in het Frans en pas na een periode van 1 of 2 jaar de behoefte krijgen om Nederlands te leren. Als aan die situatie niets wordt gedaan, dan kunnen die mensen geen inburgeringscontract krijgen. Ze krijgen dan ook geen trajectbegeleiding of loopbaanoriëntatie. We zullen ze dan ook niet kunnen helpen bij het zoeken naar een job.

U zegt dat we mensen die niet werken, kunnen verplichten om in te gaan op een aanbod. Ik wil er echter op wijzen dat heel wat mensen die zich vandaag melden bij het Brussels Huis van het Nederlands, wel degelijk werken. Zij doen misschien laaggekwalificeerd werk maar hebben wel de ambitie om sociale promotie te maken door bijvoorbeeld Nederlands te leren. Dat is een groep die je niet zult binnenhalen door werkloze allochtonen in Brussel naar het Vlaams inburgeringsbeleid te leiden. Ik twijfel er trouwens aan of u daarin zult slagen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, u zegt zelf dat we niet bevoegd zijn om in Brussel zaken op te leggen. We proberen mensen warm te maken, maar we kunnen niet verplichten.

We kunnen praktische oplossingen zoeken, en ik sta daarvoor open. Ik luister naar uw suggesties, precies om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk mensen worden betrokken, want dat is belangrijk voor die mensen zelf en voor de samenleving.

Het begrip oudkomer wordt nergens gedefinieerd, maar vandaag wordt in de praktijk iemand die hier langer dan een jaar verblijft, omschreven als oudkomer. Iedereen die een beetje vertrouwd is met de sector, hanteert dezelfde inhoud van het begrip.

In Brussel kunnen we wel een voorrangbeleid ontwikkelen voor de doelgroepen waarvoor we in Vlaanderen de verplichting zullen opleggen. Voor mensen met een vervangingsinkomen of ouders met schoolgaande kinderen kunnen we in Brussel een voorrangbeleid opzetten. We moeten in het achterhoofd houden dat we geen verplichting kunnen opleggen, maar we kunnen wel resultaten boeken en een aanbod richten op mensen voor wie dat waardevol kan zijn.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik blijf met de vraag zitten hoe we het aanpakken voor de mensen die zich vrijwillig melden, maar die we geen inburgeringscontract kunnen aanbieden, omdat het decreet dat niet toestaat. Op die vraag heb ik nog geen antwoord gehoord.

Minister Marino Keulen: Die mensen worden meegenomen in het aanbod taalcursussen en maatschappelijke oriëntatie. Ik wil navraag doen, maar het aanbod van een onthaalbureau en het Huis van het Nederlands krijgen zij ook, via de aanbodverstrekker die door het Huis van het Nederlands wordt aangewezen.

In de praktijk kunnen die mensen over dezelfde kwaliteit van dienstverlening beschikken. Op het einde zijn er geen attesten, want er is geen verplichting. Ook het gratis aanbod van de CBE's en de CVO's staat ter beschikking. We hebben een kwalitatief degelijk aanbod, en het is kosteloos.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.25 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

